

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ข้อกำหนดของมาตรฐานคุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ข้อกำหนดของมาตรฐานคุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ทั้งสามขนาด

สมมติฐานของการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษา ตามข้อกำหนดของมาตรฐานคุณภาพ ISO 9002 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 จำนวนทั้งสิ้น 139 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 103 โรงเรียน ซึ่งได้จากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling technique) และใช้วิธีการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 303) ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	ได้แก่โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	ได้แก่โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501 คน ถึง 1499 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	ได้แก่โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1500 คนขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ โดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 93 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง 103 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งสามขนาดตามข้อกำหนดของมาตรฐานคุณภาพ ISO 9002 โดยเปรียบเทียบตามข้อกำหนดเป็นรายข้อ โดยการทดสอบค่าอัตราส่วนระหว่างความแปรปรวนระหว่างกลุ่มต่อความแปรปรวนภายในกลุ่มหรือเรียกว่า F - ratio

ในการทดสอบถ้าพบว่าค่า F-ratio มีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Multiple comparisons of the means) โดยวิธีการของ เกมส์ โฮเวลล์ (Games-Howell's method)

การทดสอบสมมติฐานทุกข้อ กำหนดระดับความมีนัยสำคัญเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสมมติฐานว่าง (Null hypothesis) ไว้ที่ .05

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ทั้งสามขนาด มีการดำเนินงานสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ซึ่งประกอบด้วยการทำงานในด้านความรับผิดชอบของผู้บริหาร ระบบคุณภาพ การทบทวนข้อตกลง การควบคุมเอกสารและข้อมูล การจัดซื้อ การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งมอบโดยผู้ซื้อ การชี้แจงและสอบกลับได้ของผลิตภัณฑ์ การควบคุมกระบวนการ การตรวจและการทดสอบ การควบคุมเครื่องมือตรวจสอบ เครื่องมือวัด และเครื่องมือทดสอบ สถานะการตรวจและการทดสอบ การควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด การปฏิบัติ การแก้ไข และการป้องกัน การขนย้าย การเก็บ การบรรจุ การรักษา และการส่งมอบ การควบคุมบันทึกคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพภายใน การฝึกอบรม การบริการ และกลวิธีทางสถิติ และจากการเปรียบเทียบการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งสามขนาด พบว่ามีการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ซึ่งพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ทั้งสามขนาด ได้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องตามข้อกำหนดของมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 และการเปรียบเทียบการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งสามขนาด พบว่ามีการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชัย ศิริชนะ ซึ่งได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของทุกประเทศที่ศึกษา ได้เน้นถึงหลักการในเรื่องความเป็นอิสระควบคู่ไปกับความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โบว์แมนและบราวน์ ที่วิจัยเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษา พบว่าการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาอยู่บนพื้นฐานของนโยบายและมาตรฐานทุกด้านของสถาบัน ซึ่งถูกนำไปใช้โดยคนในสถาบัน เพื่อทำให้เกิดการศึกษาด้วยตนเองบนพันธกิจของโรงเรียน และมีคณะผู้ตรวจสอบที่เป็นอิสระสำหรับการตรวจสอบ

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงว่า การดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6 มีการดำเนินงานสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 และการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งสามขนาดมีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีความพร้อมที่จะเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามระบบมาตรฐานคุณภาพ ISO 9002

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ทั้งสามขนาดมีการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ซึ่งอาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่กรมสามัญศึกษามีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัด เร่งดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ว่าด้วยเรื่องของมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ จึงทำให้โรงเรียนมีความตื่นตัวในเรื่องการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและพระราชบัญญัติ

ดังกล่าว และในการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 นั้น เนื่องจากเป็นระบบมาตรฐานสากลที่ค่อนข้างใหม่สำหรับแวดวงการศึกษา และโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเริ่มต้นดำเนินการ หรือมีการดำเนินงานไปพร้อมๆกัน จึงทำให้โรงเรียนทั้งสามขนาดมีการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถกระทำได้หลายวิธี การปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการประกันคุณภาพการศึกษาได้ และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ว่าด้วยเรื่องของมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ การดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่โรงเรียนทุกระดับสามารถนำไปปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 9002 ในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบมาตรฐานคุณภาพ ISO 9002
2. ควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับ โดยใช้วิธีการหรือมาตรฐานที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาแต่ละวิธี สำหรับนำเสนอเป็นแม่แบบในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป